

Z A P I S N I K
sa Pete sjednice Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 1. juna 2021. godine

Sjednica je počela u 10:00 časova.

Sjednici je predsjedavao Miodrag Lekić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Slaven Radunović, prof. dr Branko Radulović, Vladimir Joković, dr Tamara Vujović, Milun Zogović i mr Boris Mugoša.

U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore, odsutnog člana Odbora Mila Božovića mijenjao je poslanik Dejan Đurović.

U drugom dijelu sjednice, umjesto poslanika Slavena Radunovića, sjednici su prisustvovali poslanica Simonida Kordić, odnosno poslanik Radoš Zečević.

Sjednici nisu prisustvovali članovi Odbora Andrija Nikolić, mr Predrag Bošković, Nikola Janović, mr Aleksandra Vuković i mr Ervin Ibrahimović.

Sjednici je prisustvovao i državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova, Ljubomir Mišurović.

Takođe, sjednici su prisustvovali službenici/ce Odbora: sekretar Odbora mr Jasmin Bojadžić, savjetnice mr Vanja Čabarkapa, Iva Lakićević i savjetnik Blagota Marunović.

Sjednici su prisustvovali predstavnici medija.

Za sjednicu je jednoglasno usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- Usvajanje zapisnika sa treće i četvrte sjednice Odbora –

1. Formiranje grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore 27. saziva;

2. Mišljenje Odbora o predlogu Vlade za opoziv ambasadora:

- *Milice Pejanović Đurišić, akreditovane pri Ujedinjenim nacijama, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Njujorku, kao i akreditovane u Republici Kostariki i Republici Kubi, na nerezidentnoj osnovi sa sjedištem u Njujorku;*
- *Srdana Stankovića, akreditovanog u Republici Argentini, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Buenos Ajresu, kao i akreditovanog u b, na nerezidentnoj osnovi sa sjedištem u Buenos Ajresu;*
- *Bora Vučinića, akreditovanog u Republici Hrvatskoj, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Zagrebu;*
- *Vladimira Beratovića, akreditovanog u Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Londonu;*

- *Vujice Lazovića, akreditovanog u Republici Sloveniji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Ljubljani;*
- *Zorana Jankovića, akreditovanog pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.*

3. Razno.

Prije prelaska na prvu tačku dnevnog reda, poslanica dr Tamara Vujović iskazala je potrebu da se ispred njenog imena, u zapisnicima, istakne titula doktorice, skraćeno „dr“, kao što je to slučaj sa ostalim članovima i članicama Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Poslanik prof. dr Branko Radulović naveo je da nije pročitao predmetne zapisnike, ali da je ranije upitao ministra vanjskih poslova gđina Đorđa Radulovića da li će novinar tj kolumnista „Vijesti“, gđin Žugić biti imenovan za specijalnog izaslanika u Zagrebu, u Republici Hrvatskoj, na što je dobio odgovor da neće, što sada nije slučaj, kako navodi poslanik Radulović. Shodno navedenom Radulović je zatražio da se unese navedena ispravka u zapisniku, na što je predsjednik Odbora Miodrag Lekić istakao da se navedena radnja desila ranije, te da nije praksa da se naknadna dešavanja uključe u zapisnike koji sami po sebi bilježe aktivnosti iz prethodnog perioda.

Lekić je stavio na glasanje usvajanje zapisnika sa treće i četvrte sjednice Odbora, koji su većinom glasova prisutnih poslanika usvojeni.

Prva tačka dnevnog reda: *Formiranje grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore 27. saziva;*

Predsjednik Odbora Miodrag Lekić naveo je da je Kolegijum Skupštine nadležan da inicira formiranje grupa prijateljstva, te da je Odbor dobio te predloge, koji su uredno dostavljeni poslanicima na uvid. Odbor želi da putem grupa prijateljstva izrazi pluralistički pristup tj raznolikost u stavovima, ali je s druge strane važno naglasiti da dio opozicije bojkotuje rad Skupštine, te da predlozi svih parlamentarnih klubova, za sastav pomenutih grupa prijateljstva, nisu dostavljeni u predviđenom roku.

Predsjednik Odbora je istako da je poslanik Genci Nimanbegu, neposredno prije početka sjednice Odbora, kao pripadnik opozicionih struktura, koji ujedno nema klub, izrazio zainteresovanost da bude član grupa prijateljstva, konkretno za države: Italiju, Albaniju, Hrvatsku, Tursku, Kosovo, Njemačku, Francusku i SAD.

Poslanik Slaven Radunović je predložio da se dopuni lista poslanika i poslanica uključenih u rad grupa prijateljstva, onda kada se dio opozicije vrati redovnim parlamentarnim obavezama i zasjedanjima, te da se shodno tome uvaži predlog poslanika Nimanbegua, sa čime su se složili pristupi članovi Odbora.

Takođe, članovi Odbora su jednoglasno donijeli odluku o formiranju 45 grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore 27. saziva, i to sa parlamentima Azerbejdžana, Albanije, Argentine, Australije, Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Bjelorusije, Bugarske, Češke, Egipta, Estonije, Francuske, Grčke, Gruzije, Holandije, Hrvatske, Irana, Islanda, Italije, Izraela, Jermenije, Jordana, Kine, Kosova, Kuvajta, Letonije, Litvanije, Luksemburga, Mađarske,

Malte, Njemačke, Palestine, Poljske, Rumunije, Rusije, Sjedinjenih Američkih Država, Sjeverne Makedonije, Slovačke, Slovenije, Srbije, Turske, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Ujedinjenog Kraljevstva i Ukrajine.

Druga tačka dnevnog reda: *Mišljenje Odbora o predlogu Vlade za opoziv ambasadora;*

- *Milice Pejanović Đurišić, akreditovane pri Ujedinjenim nacijama, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Njujorku, kao i akreditovane u Republici Kostariki i Republici Kubi, na nerezidentnoj osnovi sa sjedištem u Njujorku;*
- *Srđana Stankovića, akreditovanog u Republici Argentini, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Buenos Ajresu, kao i akreditovanog u Republici Čile, Federativnoj Republici Brazil i Istočnoj Republici Urugvaj, na nerezidentnoj osnovi sa sjedištem u Buenos Ajresu;*
- *Bora Vučinića, akreditovanog u Republici Hrvatskoj, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Zagrebu;*
- *Vladimira Beratovića, akreditovanog u Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Londonu;*
- *Vujice Lazovića, akreditovanog u Republici Sloveniji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Ljubljani;*
- *Zorana Jankovića, akreditovanog pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.*

Državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova, Ljubomir Mišurović se izvinio prisutnim poslanicima u ime ministra Đorđa Radulovića, koji zbog ranije preuzetih obaveza, na žalost, nije bio u prilici da prisustvuje sjednici Odbora. Mišurović je istakao da, u skladu sa članom 40, stav 4 i stav 5, Zakon o vanjskim poslovima propisuje da predlog za opoziv ambasadora utvrđuje Vlada, na predlog ministra vanjskih poslova, kao i da Predsjednik države ukazom opoziva ambasadore, što se naknadno, po poznatoj proceduri, objavljuje u Službenom listu.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 20. maja 2021. godine utvrdila predlog za opoziv sa dužnosti ambasadora o kojima je riječ na sjedinici. Mišurović je kazao da i ako se ambasadori na nerezidentnoj osnovi postavljaju i opozivaju u skladu sa članom 40 Zakona o vanjskim poslovima, ne postoji obaveza pribavljena mišljenja. Takođe, pokrenute su procedure za opoziv naše ambasadorke u Republici Kostariki i Republici Kubi, Milice Pejanović Đurišić, kao i u Republici Čile, Federativnoj Republici Brazil i Istočnoj Republici Urugvaj, ambasadora Srđana Stankovića. Važno je istaći da su svi ambasadori pravovremeno upoznati sa navedenim činjenicama, te da im je dat razuman vremenski rok kako bi preuzeli sve potrebne aktivnosti za adekvatan povratak u matičnu državu, zaključio je u uvodnom izlaganju državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova.

Poslanik Boris Mugoša je upitao državnog sekretara koliko je specijalnih izaslanika izabrano od početka mandata nove Vlade, da li je do sada bila praksa da se imenuju specijalni izaslanici, na bazi kojih kriterijuma su oni birani i da li je predlog za njihovo imenovanje ministra vanjskih poslova ili je neko drugi to predložio ministru koji je nakon toga prihvatio taj predlog. Takođe, Mugoša je upitao državnog sekretara, da li smatra da određeni ambasador Crne Gore može biti potencijalno neko ko je protiv članstva Crne Gore u NATO-u i da li može biti ambasador neko ko se ne slaže sa činjenicom da Crna Gora usklađuje svoju politiku sa vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije.

Mišurović je istakao da nema mandat da odgovori na pomenuta pitanja i ako zna odgovore na ista, te da ministar Radulović može pružiti konkretne odgovore u skladu sa njegovom pozicijom. Poslanik Mugoša se zahvalio državnom sekretaru na iznešenom stavu i ako je ujedno izrazio negodovanje zbog nedobijanja odgovarajućih objašnjenja.

Poslanik Milun Zogović je upitao državnog sekretara zbog čega se dugo čekalo na opoziv ambasadora i zbog čega to nije urađeno odmah nakon konstituisanja nove Vlade, na što je Mišurović odgovorio da su državne administracije u Crnoj Gori i šire jednostavno spore, te da je to glavni razlog zašto ova procedura još uvijek nije sprovedena do kraja.

Poslanica dr Tamara Vujović je navela da su posljednjim izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore, iz decembra 2020. godine, ministri u obavezi da prisustvuju sjednicima, posebno kada su ovako važna pitanja na dnevnom redu. Poslanica Vujović je pitala državnog sekretara zašto sporo ide imenovanje Šefa misije Crne Gore pri Evropskoj uniji, imajući u vidu ovu višestruko značajnu međunarodnu adresu za našu državu.

Poslanik prof. dr Branko Radulović je istakao da se nastavlja arogantan odnos ministra vanjskih poslova, činjenicom da opet nije došao na sjednicu Odbora. Radulović je upitao državnog sekretara da li su tačni navodi da će novinar „Vijesti“ gđin Žugić biti imenovan za specijalnog izaslanika za kulturu u Zagrebu. Ukoliko se ispostavi da je ipak tako, ministar Radulović gubi svaki kredibilitet, naveo je poslanik Radulović.

Takođe, Radulović je kazao da će sve predložene opozive podržati i ako je prvobitno mislio da bude uzdržan za ambasadora Srđana Stankovića, uglednog profesora sa Elektrotehničkog fakulteta i svjetski priznatog naučnika, kao i za ambasadorku Milicu Pejanović Đurišić, takođe uglednu naučnicu i profesoricu Univerziteta, ali da se stvari moraju mijenjati. Isto je važno napomenuti da nisu dostavljeni adekvatni razlozi za opoziv ambasadora, naveo je poslanik Radulović, što poslanike stavlja u nezgodan položaj, pri donošenju konačnih stavova po ovom pitanju.

Dodatno, Radulović je kazao da ne želi više biti član Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, najviše iz razloga što ne želi biti član radnog tijela koje nema odgovarajuću ulogu koja mu pripada u ovim i sličnim procesima donošenja važnih odluka za Crnu Goru.

Predsjednik Odbora Miodrag Lekić je naveo da se nalazimo u komplikovanoj situaciji, posebno imajući u vidu ingerencije Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, koji djeluje kao usputna stanica za davanje mišljenja, gdje poslanici nemaju ni adekvatna obrazloženja za opozive ambasadora. Takođe, u aktuelnoj kohabitaciji, Predsjednik države otežava cjelokupnu situaciju, ukoliko uzmemo u obzir činjenicu da Vlada vodi vanjsku politiku i da ona preuzima odgovornost za te postupke, dok s druge strane Predsjednik države daje ukaz, naglasio je Lekić.

Poslanik Mugoša se složio da su dostavljena obrazložena štura i neadekvatna i da kao takva ne mogu dati pravu sliku o pojedinačnim razlozima za opoziv ambasadora. Mugoša je ujedno upitao državnog sekretara, zašto Vlada Crne Gore nije našla za shodno da obavi kratke razgovore sa ambasadorima u tim zemljama, punih pet mjeseci od januara do maja.

Poslanica Vujović je iskazala potpunu saglasnost sa onim sa čime se slažu prisutni članovi Odbora, a to je da su dostavljenja obrazloženja za opoziv ambasadora nedovoljna da bi se mogla sagledati kompletna slika pojedinaca o kojima raspravljamo, te da se upravo zakonsko rješenje koje tretira ovo pitanje mora dodatno revidirati i preciznije postaviti, kako poslanici ne bi dolazili u iste ili slične situacije. Dodatno, poslanica Vujović je istakla da će u svakom slučaju, glasati za opoziv predloženih ambasadora.

Poslanik Zogović je kazao da se opozivaju ne samo ambasadori kao diplomatski predstavnici Crne Gore, već da se opozivaju istaknuti predstavnici politike bivšeg režima, ne uzimajući u obzir ambasadora Beratovića, kojeg ne poznaje. Iz navedenog razloga, Zogović je iskazao uvjerenje, da svi prisutni poslanici trebaju podržati predloge za opoziv ambasadora.

Poslanik Vladimir Joković je kazao da se svi navedeni ambasadori moraju opozvati, jer su decenijama bili duboki dio sistema koji je doveo Crnu Goru do onoga što je ona sada. S druge strane svi moramo voditi računa da na njihova mjesta ne dođe ista struktura ljudi koji su sve vrijeme podržavali politiku bivšeg režima, istakao je Joković.

Državni sekretar Mišurović je podsjetio prisutne da se do sada Odbor za međunarodne odnose i iseljenike nije izjašnjavao po pitanju opoziva ambasadora, što očigledno stvara određenu konfuziju kod poslanika koji odlučuju o ovom pitanju. Mišurović je istako da ministar imenuje specijalne izaslanike u bilo kojoj državi gdje imamo diplomatsko-konzularno predstavništvo, pa i tamo gdje nemamo, isključivo po aktuelnom Zakonu o vanjskim poslovima.

Lekić je kazao da se tema opoziva ambasadora ne dešava slučajno, već da je Odbor dobio akt Predsjednika države i akt Vlade Crne Gore i ako do sada nismo razmatrali opozive. Na ovaj način se respektuje uloga Odbora, istakao je Lekić i ponovio činjenicu da ministar nije došao na sjednicu Odbora, da obrazloženja nisu meritorna, ali i da treba znati da i ako su u pitanju politička imenovanja, da će odluka biti političkog karaktera, takođe.

Pored činjenice da Vlada vodi vanjsku politiku, mi kao parlamentarna većina moramo biti lojalni ovakvom pristupu koji je pokazan prema nama, ali se stvari definitivno moraju mijenjati u što kraćem roku, u pravcu jačanja uloge Odbora i samih poslanika, zaključio je Lekić.

Tokom sadržajne rasprave, članovi Odbora ukazali su da cjelokupnu proceduru opoziva ambasadora prati niz manjkavosti i nejasnoća, te istakli potrebu za kreiranjem rješenja i praksi koja idu u pravcu jačanja kontrolne uloge Skupštine i Odbora u postupku imenovanja i opoziva šefova diplomatsko-konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu.

Predsjednik Odbora je zamolio pristune da se izjasne u cjelini povodom druge tačke dnevnog reda, nakon čega je Odbor jednoglasno donio zaključak kojim se podržava odluka Vlade Crne Gore, od 20. maja 2021. godine, povodom predloženog opoziva ambasadora: Milice Pejanović Đurišić (UN), Srđana Stankovića (Argentina), Bora Vučinića (Hrvatska), Vladimira Beratovića (Ujedinjeno Kraljevstvo), Vujice Lazovića (Slovenija) i Zorana Jankovića (Savjet Evrope).

Treća tačka dnevnog reda: *Razno;*

Poslanica Vujović je navela da je u Planu rada Odbora za međunarodne odnose i iseljenike za 2021. godinu, navedena aktivnost koja može doprinijeti poboljšanju načina djelovanja Odbora, što je u skladu sa današnjom diskusijom koja je rezultirala svim iskazanim stavovima poslanika.

Konkretno, u pitanju je donošenje inoviranog Pravilnika o davanju mišljenja Odbora za postavljenje i opoziv ambasadora i šefova drugih diplomatskih predstavništava u inostranstvu, za koji je poslanica Vujović, takođe, pitala kada je isti donijet i kada isti može biti korigovan u skladu sa gore navedenim potrebama Odbora.

Predsjednik Odbora Miodrag Lekić je naveo da stari Pravilnik datira iz 2017. godine, te da ga stoga Odbor treba revidirati, jer su se okolnosti očigleno promijenile, a i poslanici moraju biti u skladu sa aktuelnim dešavanjima, u svakom slučaju, zaključio je Lekić.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 12:15 časova.

SEKRETAR ODBORA
mr Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA
Miodrag Lekić